

Kázání při poutní mši svaté ke cti sv. Anežky České v Doksanech

Mons. Petr Piřha

23. května L. P. 2020

Sestry a bratři,
milí poutníci,
ctitelé sv. Anežky,

scházíme se v tomto klášterním kostele na místě, kde sv. Anežka prožila tři nejšťastnější roky svého dětství a mládí. Nelze říct, že bychom my byli teď šťastní. Shromáždili jsme se v podstatně menším počtu než jindy, nejedna tvář je zakryta rouškou. Přišli jsme v tísní, která sevřela téměř celý svět a dolehla těžce. Tím srdečněji vás všechny a každého vítám. Poznávám nejednu tvář, neboť se tu s vámi setkávám bezmála deset let a pouze jednou mi nemoc zabránila přijet.

Řekl jsem, že se setkáváme v tísní. Jsme obklopeni vyděšenou a zpanikařenou společností řízenou bezradnou a zmateně kličkující vládou, která připomíná králíky vypuštěné z kotců zrovna ve chvíli, kdy se na zahradě objevila liška. To nelze nikomu zazlívat, protože musí intuitivně reagovat v téměř po hodinách se měnící situaci. Ať si každý sám zodpoví otázku, jak dalece je na tom s klidným přístupem k situaci on sám. Valné to spíše nebude, než bude. Přitom potřebujeme klid a rozvahu jako ve zlomových, rozhodujících okamžicích. Pokusím se proto načrtnout srozumitelný obraz a zjednodušit to tak, abyste se mohli zorientovat.

Musíme si uvědomit, že jsme si jako společnost všechno spískali sami. Laboratorně upravený virus, nevypočitatelně reagující na okolnosti a schopný bleskurychle zmutovat, není nic přirozeného. Je to dílo lidské. Nebudu se zabývat trestuhodným zločinem vůbec něco takového vytvořit; šlendriánem, který umožní, aby virus unikl z laboratoře; okamžitě to neoznámít a nepředat výrobek pro biologickou válku vědcům celého světa, aby hledali účinný lék. Zaměřím se na to, odkud pramení ono všeobecné zděšení. Z toho, že padá jeden olbřímí sebeklam za druhým. Padl mýtus o všemoci vědy. Padl mýtus o neustálém a samozřejmém růstu prosperity. Padl mýtus o stálém pokroku všeho dobrého. Před očima se hroutí zažitá představa o způsobu vládnutí a společnost se probouzí ze snu, že se někdo o všechno postará. Přiznejme si, že kolísá i strukturace církve. Světovláda globalizace přináší své plody.

Prvé, co z toho vyplývá, je, že nás Bůh netrestá. Bůh je láska, jak říká apoštol Jan, a toto je znamená teď, před stvořením světa a navždy. Láska takto netrestá. Vše jsme vytvořili sami a teď se budeme těžce a bolestně vracet k Bohu a žádat ho o milosrdenství. Různým způsobem si potřebu návratu k Bohu a správné hierarchii hodnot uvědomuje celá společnost. My se však musíme ptát, proč se vracíme. Odpověď je jasná. Bojíme se. O co se bojíme? O peníze, o majetek, o děti, o příbuzné? Bojíme se smrti! Média nás teď děsí k nepřičetnosti smrti a novináři mi připadají jako sadisti z gulagů a našich komunistických věznic, když nosili vězňům ukazovat provaz, na kterém je pověsí. Ani na okamžik jsem si nikdy nemyslel, že by smrt byla něco příjemného. Možná se nám jeví horší, když ji pozorujeme zvenčí. Ale otázka, jak to je s naší vírou ve zmrtvýchvstání Ježíše Krista, když se teď tolik věřících chvěje strachy jak osikový list, je pro mne zneklidňující. Opět je mi jasné proč. Naše víra je mělká, a to proto, že už dlouho chybí pořádná katecheze. Současná krize povolání, kléru a rodin má tento společný jmenovatel.

Jsme na pouti ke svaté Anežce Přemyslovně. Pohledme do jejího života a ptejme se jí na radu. Znala a prožila něco podobného vícekrát. Znala mory, věděla, že se při nich nosí ochranné oděvy a roušky. Děsivě působící dlouhatánské zobany postav z dob morových ran totiž umožňovaly vdechovat vzduch téměř u kolen nakaženého člověka. Znala paniku, při níž se bezhlavě utíkající lidé, popř. i poutníci postarali o široké roznesení nákazy. Znala dobře nejen bezradnost, ale i bezmoc všech. Co dělala v takových údobích? Pomáhala komukoli, jak mohla, ale dbala o to, aby tím neohrozila jiného. Často bylo to, co mohla, mizivě málo, ale vždy to pomohlo. V žádném případě nekolísala a neztrácela hlavu. S pohledem na kříž, ve víře ve vzkříšení a s trvalou modlitbou na rtech stála pevně jako sloup ve svém klášteře. Protože se modlila tak, jak to odpovídalo době církevního roku, modlila by se dnes o dary Ducha Svatého. Bylo by to v danou chvíli velmi příhodné.

Poněvadž vás chci k této modlitbě vyzvat, musím vysvětlit, co je doopravdy závěrečný sedmý dar, dar bázně před Hospodinem. V žádném případě to není strach dítěte stojícího před rozhněvaným otcem, které čeká na výprask. Slovo bázeň v hebrejském originálu se těžko překládá jediným slovem. Jeho význam se dá vyjádřit jako úlek z radosti, zděšení z mohutnosti, které se obdivuji, chvění při pohledu na sílu, která o mne pečuje. Je to jednoduše pocit přechodu obavy v radost. Právě o tomto postoji člověka vůči Bohu říká už Starý Zákon, že bázeň před Hospodinem je počátkem moudrosti. Přeji vám, abyste se stali moudrými. Moudrost je dar, nikoli častá vlastnost stáří. Známe dost moudrých dětí a mnoho pošetilých starců. Amen.